

Programm „Eesti arengut toetav kodakondsus-, rände- ja identiteedihaldus 2026–2029“

SISUKORD

PROGRAMMI ÜLDINFO 3

1. PROGRAMMI EESMÄRK, MÕÕDIKUD JA RAHASTAMISKAVA 4

2. OLUKORRA ANALÜÜS 6

3. 2026-2029 PRIORITEETSED VÄLJAKUTSED JA ARENDUS- JA TEGEVUSEESMÄRGID 11

4. PROGRAMMI TEGEVUSED 13

PROGRAMMI TEGEVUS 1. RÄNDE- JA KODAKONDSUSPOLIITIKA KUJUNDAMINE NING ELLUVIIMINE 14

Eesmärk 14

Mõõdikud 14

Teenused 15

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 16

PROGRAMMI TEGEVUS 2. MIGRATSIOONIJÄRELEVALVE 19

Eesmärk 19

Mõõdikud 19

Teenused 19

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 20

PROGRAMMI TEGEVUS 3. ISIKUTE TÕSIKINDEL TUVASTAMINE JA DOKUMENTIDE VÄLJA ANDMINE 22

Eesmärk 22

Mõõdikud 22

Teenused 23

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 23

5. PROGRAMMI JUHTIMISKORRALDUS 24

Ülevaade programmi koostamise, elluviimise ja aruandluse korraldusest 24

Ülevaade valitsemisaladest ja huvirühmadest, kes on programmi koostamisse ja rakendamisse kaasatud 24

Ülevaade programmi seostest teiste arengudokumentidega 25

**LISA 1
PROGRAMMI TEENUSTE RAHASTAMISKAVA 26**

PROGRAMMI ÜLDINFO

Tulemusvaldkond	Siseturvalisus
Valdkonna arengukava	Siseturvalisuse arengukava 2020–2030
Tulemusvaldkonna ja arengukava eesmärk	Eesti inimesed tunnevad, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igaühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. Parandatakse elukeskkonda, vähendatakse ohtu elule, tervisele, varale ja põhiseaduslikule korrale ning tagatakse kiire ja asjatundlik abi.
Programmi nimi	Eesti arengut toetav kodakondsus-, rände- ja identiteedihaldus
Programmi eesmärk	Eesti kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduspoliitika on usaldusväärne, innovaatiline ja inimesekeskne, toetades Eesti arengut, ühiskonna sidusust ja toimimist ning tagades siseturvalisust.
Programmi periood	2026–2029
Peavastutaja	Siseministeerium (SIM)
Kaasvastutajad, kes planeerivad oma osade teenuste raha selles programmis	Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT)
Kaasvastutajad ja partnerid, kes panustavad programmi eesmärkide saavutamisse, kuid ei planeeri oma teenuste raha selles programmis	Sisekaitseakadeemia (SKA), Kultuuriministeerium (KUM), Rahandusministeerium (RAM), Haridus- ja Teadusministeerium (HTM), Välisministeerium (VÄM), Justiits- ja Digiministeerium (JDM), Riigikantselei, Sotsiaalministeerium (SOM), Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)
Programmi seos „Eesti 2035“ eesmärkidega	Riigivalitsemine: Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik, Elukeskkond: Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond

1. PROGRAMMI EESMÄRK, MÕÕDIKUD JA RAHASTAMISKAVA

Eesmärk

Eesti kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduspoliitika on usaldusväärsed, innovaatilised ja inimesekesksed, toetades Eesti arengut, ühiskonna sidusust ja toimimist ning tagades siseturvalisust.

Mõõdikud

Programmi eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Andmeallikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Elanike osakaal, kes peavad sissest rännet riigi peamiseks mureks	Väiksem parem	10 %	9 %	8 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	Eurobaromeetri standarduuring ¹
Teistest rahvustest isikute hulgas tugeva riigiidentiteediga isikute osakaal	Suurem parem	-	43 %	-	40 %	40 %	40 %	40 %	40 %	Eesti integratsiooni monitooring
Teistest rahvustest isikute hulgas keskmise riigiidentiteediga isikute osakaal	Suurem parem	-	46 %	-	55 %	55 %	55 %	55 %	55 %	Eesti integratsiooni monitooring
Elanike osakaal, kes hindavad Eesti valmisolekut tulla toime ulatusliku põgenike sisseandega heaks	Suurem parem	42 %	-	40 %	40 %	45 %	45 %	45 %	45 %	Siseministeerium, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Eesti elanike osakaal, kas kasutavad riiklikku eID (MID, ID1) vahendit vähemalt kord aastas ²	Suurem parem	79 %	72 %	82 %	74 %	74 %	74 %	74 %	74 %	Politsei- ja Piirivalveamet (e-ID arv) ja SK ID Solutions AS statistika (kasutajate arv)
Rahulolu Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi taotlemise e-teenusega	Suurem parem	94 %	90 %	93 %	85 %	90 %	95 %	95 %	95 %	Politsei- ja Piirivalveamet, rahuloluküsitlus iseteeninduskeskkonnas

Rahastamiskava

Eelarve jaotus (eurodes)	EELARVE		EELARVE PROGNOOS		
	2025	2026	2027	2028	2029
Programmi tegevus 1: Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine	10 813 290	9 004 559	8 486 980	7 233 535	6 922 445
Programmi tegevus 2: Migratsioonijärelevalve	7 705 175	6 584 535	6 481 427	5 651 089	5 346 392
Programmi tegevus 3: Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide välja andmine	18 585 842	15 950 908	17 990 005	18 178 942	18 465 441
KOKKU	37 104 308	31 540 001	32 958 412	31 063 566	30 734 279

¹ <https://europa.eu/>

² Kasutamise all peetakse silmas nii autentimist kui ka allkirjastamist.

Programmi elluviimist on sealhulgas planeeritud rahastada järgmistest välisetoetuste allikatest.

Välisetoetuste eelarve jaotus (eurodes)	EELARVE		EELARVE PROGRNOOS		
	2025	2026	2027	2028	2029
MUUD TOETUSED	58 906	110 935	45 738	53 720	51 270
Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (BMVI)	344 515	234 876	212 021	158 134	132 792
Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (AMIF)	3 385 166	4 029 680	3 659 121	2 088 494	1 494 492
KOKKU	3 788 587	4 375 492	3 916 881	2 300 348	1 678 553

* 2025.a puhul tuuakse Riigikogu poolt kinnitatud esialgne eelarve.

2. OLUKORRA ANALÜÜS

Eesti kodakondsus-, identiteedihaldus- ja rändepoliitika valdkonnad on seotud maailmas viimase kümnendi jooksul esile kerkinud mitme trendiga, mis suure tõenäosusega jätkuvad ning süvenevad ka tulevikus. Nendest tulenevad võimalused kui ka riskid mõjutavad nii otseselt kui ka kaudselt Eesti arengut toetava kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduse programmis kirjeldatud valdkondade poliitikate kujundamist ja elluviimist.

Statistikaameti rahvastikuproгноosi alusel väheneb seniste trendide jätkumisel Eesti rahvaarv järgmise ligi 30 aasta jooksul 44 087 inimese võrra ning 2050. aastal elab selle järgi Eestis 1 278 110 inimest³. Lisaks vähenemisele on suundumuseks ka rahvastiku vananemine. Statistikaameti põhiproгноosile lisaks on koostatud mitu alternatiivset proгноosi, samuti on vaja arvestada Ukraina sõjapõgenikega seotud suundumustega, kuivõrd sõjapõgenike võimalik Eestisse elama asumine lükkab küll rahvastiku vähenemist edasi, aga ei hoia seda ära.⁴

Tööealiste osakaal rahvastikus väheneb. Järgmise kümne aasta proгноositud tööjõuvajadus on suurem kui tööturule sisenev põlvkond suudab ära katta. Pensionile jääjate asendamiseks ja uute ametikohtade täitmiseks on proгноosi kohaselt vaja aastas 18 000 inimest, samas kui tasemeõppest tööturule sisenejaid on alla 16 000. Puudujääk on suurem kõrgharidust eeldavates ametiala pearühmades, tippspetsialistide puhul on uue tööjõu vajadus ligi 50% suurem kui vastav pakkumine kõrgharidusõppest⁵. Sõjapõgenike sissetulek võib aidata tööealiste ja vanemaeealiste suhtarvu parandada maksimaalselt kuni 2060. aastani ning siis mõju taandub. Vananemise tõttu väheneb ka Euroopa Liidu liikmesriikide rahvastik, mis toob kaasa vajaduse tööjõu kättesaadavuse suurendamiseks ning siin konkureerivad liikmesriigid nii teiste maailma riikide kui üksteisega.

Seega tuleb arvesse võtta, et kodakondsus- ja rändepoliitika valdkondade seadusandlikku ja poliitilist keskkonda mõjutavad otseselt nii Vabariigi Valitsuse (sh valimistsükli) ja Euroopa Liidu prioriteedid (sh valimistsükli) kui ka liikmesriikides kui ka EL-i institutsioonides, kui ka Eesti, teiste EL riikide ja Eesti lähiriikide stabiilsus. Sissetulekide lähteriikide (eelkõige Aafrika ja Aasia, sh Lähis-Ida riikide) nõrk poliitiline stabiilsus ning majanduslik olukord, samuti sõjalised konfliktid, looduskeskkonna elamiskõlblikkuse vähenemine, riikide vaheline konkurents loodusressursside (vesi, viljakas maa) pärast ja looduskatastroofide sagenemine mõjutavad nii rändevõogusi kui lähte-, transiit- ja vastuvõtivate riikide poliitika. Rändetrendidele, sh sellele millise profiiliga inimesed rändavad ja millist tuge nad sihtriikides vajavad, avaldavad otsest mõju ka rahvaarvu ja noorte osakaalu kasv paljudes riikides, eeskätt Aafrika ja Aasia riikides.

Isikut tõendavate dokumentide ja identiteedihaldusvaldkonda mõjutavad ülemaailmsed trendid, nagu internetiühenduse ning mobiilside kättesaadavuse ja kasutamise kasv, tahvelarvutite ja nutiseadmete levik ning IKT kasutamise oskused ja võimalused (tehisintellekt, pilvetehnoloogia, suurandmed, plokiahela tehnoloogia), majanduse ja äritegevuse üleilmastumine, inimeste mobiilsus ja ränne. Sealhulgas on üha levinumad asukohast sõltumatud töökohad ning suurenev vajadus teha toiminguid e-keskkonnas, sh end digitaalselt autentida ja digitaalne allkiri anda. Teenuste üldist pakkumist mõjutab Euroopa ühtne digiturg. Kuritegevuse surve, sealhulgas küberkuritegevuse kasv⁶ ning selle ja identiteedivarguste levik maailmas, loovad aga vajaduse tagada turvalised tehnoloogilised lahendused, toimetulek võimalike ohtude ja riskidega ning tõsiskindel identiteedihaldus.

Samuti tuleb isikut tõendavate dokumentide ja identiteedihaldusvaldkonna poliitikakujundamises arvestada rahvusvaheliste, sh EL-i kohustustega (näiteks e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste ehk eIDAS määrus). Poliitikakujundamisega luuakse aluspõhimõtted, kohustused ja tingimused ülepiiriliste e-teenuste kasutamiseks ja digitaalallkirja tunnustamiseks ning vastavus rahvusvahelistele standarditele ja

³ Statistikaamet. Veebis kättesaadav aadressil <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/rahvastik/rahvastikuproгноos>.

Lisaks põhiproгноosile on analüüsitud ka kolme täiendavat proгноosi.

⁴ Vene-Ukraina sõja pikaajalised mõjud Eestile. Raport 2022. Arenguseire Keskus. Veebis kättesaadav aadressil https://arenguseire.ee/wp-content/uploads/2022/06/2022_vene-ukraina-soja-moju-eestile_raport.pdf

⁵ OSKA üldproгноos 2022–2031. Ülevaade Eesti tööturu olukorrast, tööjõuvajadusest ning sellest tulenevast koolitusvajadusest. Veebis kättesaadav aadressil <https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2023/02/OSKA-Uldproгноos-2022-2031.pdf>

⁶ McAfee ja Washingtoni Strateegiliste ja Rahvusvaheliste Uuringute Keskuse (CSIS) koostatud raportis on leitud, et küberrünnakute põhjustatud kulu on alates 2014. aastast kasvanud. Toona hinnati kahjudeks 445 miljardit dollarit aastas. Praegu läheb üle kogu maailma see maksma 600 miljardit dollarit aastas. Küberintsidendite teatamise arv on järsult kasvanud ka Eestis.

normidele. Isikut tõendavate dokumentide väljaandmisel on oluline leida tasakaal rahvusvaheliste kohustuste täitmise ja kasutajasõbralike teenuste osutamise vahel, mis on ka Eesti ühiskonna ootus.

Elektroonilist identiteeti kandvad isikut tõendavad dokumendid on e-riigi alustala ja seotud elutähtsa teenusega, milleks on elektrooniline isikutuvastamine ja digitaalne allkirjastamine. Seetõttu on oluline tagada isikut tõendavate dokumentide väljaandmise jätkusuutlikkus ja sellega seotud süsteemide toimepidevus.

Rände protsessid ja identiteedihaldusega seotud arengusuundumused on ülemaailmsed ja seetõttu on programmi üks väljakutseid saavutada eesmärgid pidevalt muutavas keskkonnas, arvestades maailmas, EL-is ja Eestis toimuvat. Üha olulisem on vajadus ja soov leida innovaatilisi ja kliendikeskseid lähenemisi, et soodustada kvalifitseeritud spetsialistide sissearvamist, luua olemasolevate ja uute siseturvalisuse valdkonna andmebaaside koostalitlusvõime kui ka arendada ja ajakohastada IKT valdkonda. Kõik see on vajalik, et toetada seadusliku rände menetlusi, optimeerida menetluskooormust, tagada e-riigi jätkusuutlikkus, pakkuda kliendikesksemaid teenuseid, kuid ka selleks, et ennetada ja avastada ebaseadusliku rände juhtusid ning tagada avalik kord ja julgeolek.

Ränne

Eesti sissearvamise poliitika põhieesmärk on soodustada nende välismaalaste Eestisse tulekut, kes annavad ühiskonnale kõrget lisandväärtust ning kelle siinviibimine on kooskõlas avalike huvide, EL-i õiguse ja põhivabadustega. Teiseks on vaja ära hoida rändega kaasnevaid võimalikke ohte, sh ebaseaduslikku rännet ja korraldada riigis seadusliku alusega viibivate välismaalaste kiire tagasisaatmine, et tagada turvalisus, avalik kord ja riigi julgeolek.

Majanduses viimastel aastatel toimunud muutused: ekspordi osatähtsus ettevõtluses on senisest suurem, kvalifitseeritud töötajaid eeldavate töökohtade arv on kasvanud ning riigi eesmärk suurendada konkurentsivõimeliste, lisandväärtust loovate ning teadus- ja arendustegevusel põhinevate ettevõtete osakaalu, on tinginud suurema nõudluse kõrgelt kvalifitseeritud välistöötajate järele. Kui töötajapuudust on teatud määral võimalik leevendada tootmisprotsesside automatiseerimise ja mehhaniseerimisega, ei ole ainuüksi töörollide ümberaatamine ja kõrge tööhoive piisav lahendus, arvestades, et tööealiste elanike arv väheneb ka edaspidi.

Järgmiste aastate oluline märksõna on ka töötajate mobiilsus. Kvalifitseeritud töötajad on järjest mobiilsem ja nende ränne ei toimi klassikalisel punktil A punktil B põhimõttel. Traditsioonilised töötamise reeglid ei pruugi töötajate mobiilsusele vastata. Kuna kvalifitseeritud töötajate pärast konkureerivad kõik maailma riigid, peab Eesti leidma viise neid siia meelitada. Eri tasanditel võetud sammud on suurendanud Eesti atraktiivsust tippspetsialistide silmis ning parandanud nende võimalusi Eestisse elama ja tööle asuda. Muutused maailmas ja tööturul on tinginud olukorra, kus kehtiv regulatsioon seab tippspetsialistide meelitamisele ning nende siin hoidmisele olulised piirangud. Tasakaalustamiseks Eesti rahvaarvu vähenemist, tuleb soodustada ka Eesti majandusele kõrget lisandväärtust loovate välismaalaste, nagu tehnikateaduste spetsialistide, ettevõtlusega tegelevate e-residentide ja investorite Eestisse elama asumist. Peale tippspetsialistide on suurenenud Eestis vajadus ka suurt lisandväärtust loova oskustöötajate järele. Neid võib olla vaja nii hooajaliselt kui ka püsivalt. Samalaadse tuleb aga tagada Eesti töötajaturu jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime ning vältida tuleb välismaise odavtöötajate massilist ärakasutamist. Töörändega kaasneb pereränne ja tegelema peab ka Eestisse rändava spetsialisti pereliikmete integreerimisega ühiskonnaellu ja tööturule. Samuti on oluline kaasata töötajaturule Eestisse jõudnud Ukraina sõjaväelased, et tagada nende majanduslik toimetulek Eestis elamise ajal. Nende teemade edendamisel on mh oluline, et „Sidusa Eesti arengukava 2030“ elluviimisel tegeletakse kohanemise toetamisega, mis on vajalik nii lühikest kui pikka aega Eestis viibivate sissearvajate puhul. Pikema ajaks Eestisse elama asujate puhul on tarvis senisest enam läbi mõelda süsteemsed lõimumistegevused, sest nad mõjutavad Eesti püsielanikkonna koosseisu pikemas perspektiivis. Teistest enam peab tähelepanu pöörama nendele sissearvajatele, kelle tugistruktuurid Eestisse saabumisel on nõrgemad, näiteks pererändega saabujad. Oluline on kaasata töötajaturule needki inimesed, kes on Eestis omandanud kõrghariduse ning seetõttu juba enne tööle asumist teatud määral kohanenud ja ühiskonda lõimunud. Lisaks eelnevale peab arvestama ka järjest suureneva välismaal elavate Eesti kodanike tagasipöördumisega⁷.

⁷ Kohanemise, lõimumise ja tagasipöördumise teemasid käsitletakse praegu koostamisel olevas arengukavas „Rahvastik ja sidus ühiskond“. Eestisse tagasipöördujate teemaga tegeletakse Eestis praegu rahvuskasulaste programmi raames. „Rahvuskasulaste

Eesti inimeste vastuvõtlikkus sisserändesse on mitmesuguste hirmude ja eelarvamuste tõttu vähene, mistõttu on muutunud keeruliseks soodustada nii välismaiste tippspetsialistide värbamist, erinevate sisserände rühmade saabumist ning rahvusvahelise kaitse saajate vastuvõtmist ja korraldada nende kohalikesse omavalitsuse üksustesse elama asumist. Vastuvõtva ühiskonna avatus sisserändajate suhtes mõjutab aga oluliselt kvalifitseeritud välisspetsialistide soovi siia elama asuda. Samuti on avatud suhtumisega ühiskondades uussisserändajatel kergem kohaneda ja lõimuda ning pingete tekkimise risk ühiskonna eri gruppide vahel on väiksem⁸.

Rahvusvahelise kaitse taotlejad ja saajad

Aastate lõikes on Eestis rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate arv püsinud madalana. Aastas esitas kaitse keskmiselt ligi 100 inimest ning aasta jooksul anti kaitse ligi 50 inimesele.

Tulenevalt 24.02.2022 alanud Venemaa sõjast Ukraina vastu, võttis Euroopa Nõukogu 04.03.2022 vastu otsuse rakendada ajutise kaitse direktiivi. 09.03.2022 jõustus Vabariigi Valitsuse korraldus, mille alusel saavad sõja eest Eestisse tulnud Ukraina kodanikud, pagulased ja nende pereliikmed taotleda ajutist kaitset Eestis. 19.09.2020 avaldas Euroopa Liidu Komisjon ettepaneku nõukogu otsuseks pikendada ajutise kaitse direktiivi kohaldamist kuni 04.03.2025. Eestisse on 28.04.2024 seisuga saabunud ligi 159 194 ukraina sõjapõgenikku. 28.04.2024 andmetel on ajutise kaitse elamisloa taotluse Eestis esitanud üle 52 436 inimese ning sama elamisloa pikendamise taotluse enam kui 50 902 inimest. Kehtiv elamisluba ajutise kaitse alusel on 30 950 ukrainlasel ning rahvusvahelise kaitse alusel ligi 6000 ukrainlast. Rahvusvahelise kaitse taotlusi on alates 24.02.2022-28.04.2024 esitatud Eestis kokku 7 447 inimest. 2022. aastal esitas kaitse taotluse 2940 inimest, 2023. aastal 3 980 ja 30.04.2024 seisuga 546 inimest. Rahvusvaheline kaitse on antud 2022. aastal 2106 inimesele, 2023. aastal 3917 ja 30.04.2024 seisuga 573 inimesele. Seega on oluliselt suurenenud nende inimeste hulk, kellele on pärast Eestisse jõudmist vaja pikaajalisi süsteemseid kohanemist ja sotsiaalmajanduslikku lõimumist toetavaid teenuseid (sh eelkõige elukohta), mis arvestavad rahvusvahelise kaitse saanute eripärasid ja aitavad Eestis iseseisvalt toime tulla. Kohanemist puudutavat käsitletakse „Sidusa Eesti arengukava 2030“ dokumendis ja selle elluviimiseks suunatud programmides.

Rahvusvahelise kaitse taotlejate ja selle saanud inimeste arvu järsk suurenemine ning esmakordne ajutise kaitse direktiivi rakendamine on olnud uus kogemus Eesti riigile ja ühiskonnale. Kuna järgmise kümne aasta prognoos näitab, et nii nagu mujal Euroopas, suureneb lisaks rahvusvahelise kaitse taotlejate arvule ning erinevatele võimalikele ümberasustamise ja -paigutamise üleskutsetele, ka haavatavate inimeste hulk nii kaitse taotlejate kui ka selle saajate hulgas. Samuti mitmekesistub sisserändajate profiil, mistõttu tuleb ka edaspidi olla valmis järgmisteks tegevusteks:

1. tagada menetluste väga hea kvaliteet ja efektiivsus, avalik kord, julgeolek ning Eesti valmisolek täita EL-i ja rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi, muu hulgas avastada võimalikke varjupaigasüsteemi väärkasutamise juhtumeid tava- ning suurenenud rändesurve olukorras.
2. tagada rahvusvahelise kaitse taotlejatele ja saajatele vajalikud vastuvõtutingimused tava- ning suurenenud rändesurve olukorras, et toetada nende iseseisvat toimetulekut, kohanemist, lõimumist. Sh kindlustada lastele kohustuslik kooliharidus, toetada rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate panustamist Eesti ühiskonda, pakkuda täiskasvanutele tööks vajalikku kutse omandamist ning toetada töö leidmist, vältimaks territoriaalselt isoleeritud kogukondade tekkimist. Neid tegevusi käsitletakse täpsemini arengukavas „Sidusa Eesti arengukava 2030“.

Oluline on parandada valmisolekut ja toimetulekut ootamatult suurenenud rändesurvega Eestis ja võtta EL-i ühtse varjupaigasüsteemi reform üle Eesti õigusesse.

Ebaseadusliku rände tõkestamine

Eesti ühiskonda panustavate inimeste sisserände tingimuste lihtsustamise kõrval on viimastel aastatel suurenenud oht välismaalaste ebaseaduslikuks Eestisse sisenemiseks, sealhulgas rände instrumentaliseerimiseks, viisade ja elamislubade väärkasutamiseks ning siin ebaseaduslikuks töötamiseks. Suurenenud nõudlus välistööjõu järele on kaasa toonud üha rohkem välismaalaste tööalase ärakasutamise

programm 2014–2020“ on veebis kättesaadav aadressil

https://www.hm.ee/sites/default/files/rahvuskaaslaste_programm_2014_2020.pdf (30.05.2019).

⁸ Kohanemist ja lõimumist käsitletakse „Sidusa Eesti arengukavas 2030“.

juhtumeid, mis varieeruvad kergematest ekspluateerimise vormidest inimkaubanduseni sunniviisilise töö eesmärgil. Seega on oluline takistada seaduslike rände reeglite eiramist ning jätkata ebaseadusliku töötamise ennetamiseks ja tõkestamiseks vajalike tegevuste elluviimisega.

Tõhus migratsiooni järelevalve (sh välismaalaste ebaseadusliku töötamise ennetamine) eeldab usalduslikke partnerlussuhteid isikutega, kes peavad kontrollima välismaalase riigis viibimise seaduslikkust, ning teiste riikidega, kust välismaalane võib Eestisse saabuda. Tähtis on motiveerida välismaalastega kokkupuutuvaid partnereid ja teisi riike koostööle, et leida ühiselt lahendused teabevahetuse ja teadlikkuse suurendamiseks.

Ebaseaduslikku rännet mõjutab tagasisaatmispoliitika tõhusus. Tagasisaatmine on üldjuhul eri menetluste (nt kriminaalmenetluse, elamisloamenetluse, rahvusvahelise kaitse menetluse) lõppaste. Kui aeg välismaalase viibimisõiguse lõpetamise ning reaalse tagasisaatmise vahel venib pikaks, on praktikas keerukam tagasisaatmisotsuseid täide viia. Seetõttu tuleb leida viisid riigis seadusliku aluseta viibivate välismaalaste kiireks lahkumiseks, selle tõhustamisele aitavad kaasa infosüsteemide koostalitlusvõime arendamine tõsikindlaks isikutuvastuseks ning aktiivne välissuhtlus ja koostöö teiste riikidega.

Kodakondsus

Kodakondsuse kaudu määratakse kindlaks isiku õiguste ja kohustuste ulatus ning tema seos kindla riigiga. Igal riigil on suveräänne õigus kujundada oma kodakondsuspoliitikat ja otsustada, milliseid isikuid ja mis tingimustel ta oma kodanikeks peab.

Kuna kodakondsus on suurim hüve, mida riik saab isikule anda, on riik kehtestanud enne selle andmist kohustuse kontrollida kodakondsust taotleva isiku õiguskülekust. Seetõttu on kodakondsuspoliitikal tähtis roll siseturvalisuse ja -julgeoleku tagamisel.

Eesti Vabariigi põhiseaduse kohaselt on Eesti iseseisev ja sõltumatu demokraatlik vabariik, kus kõrgeim riigivõimu kandja on rahvas ehk Eesti Vabariigi kodanikud. Seega on kodanike olemasolu riigi toimimise ja laiemalt ka ühiskonna turvalisuse tugisammas. Demokraatlikku riigi identiteeti toetava kodakondsuspoliitika põhiküsimus on soodustada nii seadusandlike kui ka pehmete meetmetega (tunnustamine, keeleõpe, sh keeleõppe lepingud, kodanikuharidus) kodakondsuse taotlemist ja selle väärtustamist.

Lisaks eelnevale on siseturvalisuse tagamisel oluline siduda kodakondsusega pikaajalise elaniku elamisloaga Eesti elanikud Eesti riigi ja ühiskonnaga. Määratlemata kodakondsusega inimeste arv küll väheneb aasta-aastalt, kuid see suundumus on viimastel aastatel aeglustunud⁹. Uuringud¹⁰ näitavad, et üheks põhjuseks on asjaolu, et Eesti kodakondsuse puudumine ei takista reisimist ega Eestis elamist. Samuti on Eesti kodakondsuse mittetaotlemise põhjustena toodud välja soovi säilitada teise riigi kodakondsus, seda mainivad peaaesjalikult Venemaa kodanikud. Kolmandana nimetatakse soovi lihtsamalt külastada Venemaad (peamiselt määratlemata kodakondsusega).

Määratlemata kodakondsusega isikute arvu vähendamisel on väljakutseks ka asjaolu, et määratlemata kodakondsusega isikud elavad kindlates piirkondades (Tallinn 50% ja Ida-Virumaa 28%) ja nende suhtlus eestlastega on piiratud ja vähene. Nii on määratlemata kodakondsusega isikute arvu vähendamiseks mõeldud tegevused suuresti kajastatud arengukavas „Sidusa Eesti arengukava 2030“.

Üsna suur hulk määratlemata kodakondsusega inimesi on keskealised ja vanemad inimesed, kelle motivatsiooni kodakondsust taotleda on keerulisem tõsta kui nooremaelastel. Peale nende on olemas kriminaalkorras karistatud isikuid, kes üldjuhul kodakondsust ei saa.

Määratlemata kodakondsusega isikute arvu vähendamiseks on olulisim pöörata süsteemset tähelepanu põhjustele, mis piiravad Eesti kodakondsuse taotlemist. Ennekõike on vaja:

1. teadvustada kodakondsusega kaasnevaid hüvesid ja võimalusi;
2. luua enam keeleõppevõimalusi ja sellega parandada mittekodanike eesti keele oskust;
3. luua võimalusi eesti keelt ja muid keeli kõnelevate inimeste omavaheliseks suhtluseks;

⁹ 2010. aasta 1. jaanuaril moodustasid määratlemata kodakondsusega isikud rahvastikuregistri andmetel Eesti elanike arvust 7,4%, 2024. aasta 1. jaanuaril moodustasid nad Eesti elanikest 4,5%. Samas kui 2010. a oli määratlemata kodakondsusega isikuid taotlejate hulgas 85%, siis 2023. a oli neid 17,6%.

¹⁰ Veebis kättesaadav aadressil <https://www.kul.ee/EIM2023>

4. tõhusa teavitustööga lükata ümber kodakondsuse taotlemisega seotud müüte ja levitada edulugusid.

Identiteedihaldus

Eesti e-riigi üheks alustalaks on isikut tõendavate dokumentide seaduse (ITDS) alusel väljaantavad elektrooniliste funktsioonidega isikut tõendavad dokumendid (eID), millel on oluline tähtsus nii riigisiselt (e-teenuste kasutamisel ja digiallkirjastamisel) kui ka rahvusvaheliselt tagamaks eduka e-riigi kuvandi jätkusuutlikkust. Eestis on 31.03.2024 seisuga kasutusel 1 323 322 ID-kaarti ja 81 001 Digi-ID-d.

Identiteedihalduspoliitika¹¹ elluviimiseks on oluline arendada tõsikindla füüsilise isiku tuvastamise ning isikule identiteedi loomise ja hilisemat isiku tuvastamise ning isikusamasuse kontrollimise protsessi, mis on usaldusväärse isikut tõendava dokumendi väljaandmise protsessi alus. Selle tagamiseks tuleb kasutusele võtta uuenduslikud turvalised tehnoloogilised lahendused, sh biomeetriaal põhineva isikutuvastamise ja isikusamasuse automatiseeritud kontroll¹², et vältida topeltdentiteetide teket ja identiteedivargusi.

Väga suurel määral mõjutab identiteedihalduspoliitika valdkonda selles vallas tehtav rahvusvaheline koostöö. eID arendamisel tuleb arvestada turvaliste tehnoloogiliste lahenduste pideva ja kiire arenguga, Euroopa ühtse digituruga ning rahvusvaheliste standardite ja Euroopa Liidu regulatsioonidega. Näiteks on eIDAS-e määruses¹³ sätestatud avalikule sektorile kohustus piiriüleselt tunnustada teiste liikmesriikide digitaalalkirju ning autentimiseks omadustelt samaväärseid ja üksteisele teada antud eID skeeme.

Tõsikindla isikutuvastamise ja isikusamasuse kontrollimise ning eID vahendite arendamise kõrval tuleb tagada ka dokumentide füüsiline võltsimiskindlus ja turvalisus ning digitaalsete isikut tõendavate dokumentide kasutamiseks vajaliku tarkvara¹⁴ jätkusuutlik ärimudel ja turvalisus, sh valmisolek ja tegevusplaanid erinevate ohu- ja riskiolukordade puhuks. Eesti isikut tõendavad dokumendid peavad olema turvalised ning vastama ICAO¹⁵ standarditele ja rahvusvahelistele nõuetele. Samuti peab arvestama sellega, et isikut tõendavate dokumentide taotlemine ja kätte saamine oleks kasutajasõbralik ja mugav arendades selleks e-taotlemise lahendusi ja laiendades väljastamise võimalusi. Oluline on, et identiteedihalduse ja isikut tõendavate dokumentidega, sh nende elektroonilise osaga seotud baassüsteemid ei sõltuks ühe eksperdi või tarnija teadmistest ja oskustest, mõeldes näiteks 2017. aastal avastatud ID-kaartide, elamisloakaartide ja e-residendi digi-ID-de turvariskile. Turvalisuse tagamiseks ja kuritegevuse ennetamiseks on vaja teha tõhusat järelevalvet digitaalse identiteedi kasutamise üle, analüüsida sellega seonduvaid riske ja need maandada. Identiteedihalduse valdkonna kõrge standardi hoidmiseks peab olema kursis tehnoloogia arenguga maailmas, õppima parimatest praktikatest ning panustama inimeste koolitamisse ja arendamisesse.

¹¹ Identiteedihalduspoliitikanä käsitatakse isikutuvastamise ja isikusamasuse kontrollimise lähtekohti nii füüsilises kui elektroonilises keskkonnas.

¹² ABIS rakendamine üks-ühele- ja üks-mitmele biomeetria võrdluse loomiseks (sõrmejäljed, näobiomeetria).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuni 2014. a määruse (EL) nr 910/2014 „e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93 EÜ“ (ET 28.08.2014 L 257/73).

¹⁴ Kiip, kiibirakendus ja selle kasutamiseks vajalik baastarkvara.

¹⁵ Rahvusvaheline Tsiivilennunduse Organisatsioon.

3. 2026-2029 PRIORITEETSED VÄLJAKUTSED JA ARENDUS- JA TEGEVUSEESMÄRGID¹⁶

Prioriteetne väljakutse	Seadusliku rände ja tagasisaatmise õiguskeskkonna muutmine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Eesti ühiskonda panustavate inimeste sisserände soodustamise kõrval on viimastel aastatel suurenenud oht riigi siseturvalisusele ja julgeolekule, välismaalaste ebaseaduslikuks Eestisse sisenemiseks, sealhulgas rände instrumentaliseerimiseks, viisade ja elamislubade väärkasutamiseks ning siin ebaseaduslikuks töötamiseks.
Arendus- ja tegevuseesmärgid 2026-2029	<ol style="list-style-type: none">Analüüsitakse seadusliku rände õiguskeskkonda ja tehtud muudatusi, et lahendada regulatsiooni kitsaskohad, toetada talentide ja investeringute jõudmist Eestisse, pöörates samas tähelepanu rände väärkasutuse ennetamisele ja tõkestamisele ning julgeolekuriskide maandamisele, ning tagatud on tõhusad menetlused.Arendatakse ja rakendatakse rändemenetlusi toetavaid andmebaase (näiteks elamislubade- ja töölubade register, lühiajalise töötamise andmekogu, viisaregister, migratsioonijärelevalve andmekogu), et vähendada halduskoormust taotlejatele ja menetlejatele, suurendada kasutajasõbralikkust ja automatiseeritust ning tõhustada riikliku järelevalve teostamist ja riskide ennetamist.Muudetakse tagasisaatmisvaldkonna õiguskeskkonda ja arendatakse asjaomaseid EL ja siseriiklikke infosüsteeme, et toetada nende isikute kiiremat tagasisaatmist, kes ei vasta liikmesriigi territooriumidel viibimise või elamise nõuetele, sh kujutavad ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule.
Prioriteetne väljakutse	Riiklike dokumentide sertifitseerimis- ja usaldusteenuse toimepidevuse tagamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Hetkel pakub riigile kõikide riiklike dokumentide (mobiil-ID ja ID-1 formaadis dokumendid) sertifitseerimis- ja usaldusteenust üks ettevõtte. Möödunud ID kriis tõi välja, et teenus peaks olema toimepidevuse tagamiseks riigi poolt dubleeritud või teenus tagatud mitme osapoole kaudu.
Arendus- ja tegevuseesmärgid 2026-2029	Võetakse kasutusele alternatiivne sertifitseerimisteenus usaldusteenuse osutamiseks.
Prioriteetne väljakutse	E-residentidele digi-ID väljastamise parandamine ja riskide maandamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	E-residentide digi-ID väljastamiseks kuluv aeg on liiga pikk ja protsess pole kasutajasõbralik. Paindlikum väljastamise protsess ei tohi teisalt kaasa tuua riskide suurenemist.
Arendus- ja tegevuseesmärgid 2026-2029	E-residentidele tagatakse kaardivaba digi-ID ja korduval taotlemisel kontaktivaba väljastus. Tõhustatakse taustakontrolli taotlemisel ja järelevalvemenetlust.

¹⁶ Peatükis nimetatud olulisemad väljakutsed on valik olulisimatest lahendamist vajavatest probleemidest ja/või enam tähelepanu vajavatest võimalustest, millega on kavas järgmisel neljal aastal eelisjärjekorras tegeleda. Peatükis loetletud olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid on järgmise nelja aasta prioriteetsemad ning olulisima mõjuga muutused.

Prioriteetne väljakutse	Euroopa Liidu varjupaiga ja rändealduse õigusliku reformi rakendamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	<p>EL varjupaiga- ja rändealduse õigustiku reformi peamiseks eesmärgideks on kindlamad EL-i välispiirid; kiire, efektiivne ja ühetaoline rahvusvahelise kaitse menetlus ja tagasisaatmise menetlus ning liikmesriikide vahelise solidaarse abistamise ja vastutuse tasakaal. Reformi õigusaktid (9 määrust ja üks direktiiv) jõustuvad 2024. aasta juunis ning vajalik on rakendada alates 2026. aasta juunist. Muudatused on suuremahulised ja ajakriitilised nii õiguskeskonnas kui ka praktilisel rakendamisel.</p>
Arendus- ja tegevuseesmärgid 2026-2029	<ol style="list-style-type: none"> 1. Riikliku rakenduskava alusel valmistatakse ette Euroopa Liidu varjupaiga ja rändealduse õigustiku reformi kohaldamist 2026. aastal. 2. Uute EL õigusaktide rakendamiseks arendatakse ja rakendatakse rahvusvahelise kaitse taotluste menetlusi toetavaid andmebaase (näiteks riiklik rahvusvahelise kaitse andmise andmekogu, migratsioonijärelevalve andmekogu), millega muuhulgas vähendatakse halduskoormust, suurendatakse kasutajasõbralikkust, automatiseeritust ja EL ülest koostööd ning tõhustatakse järelevalvet ning ennetatakse riske.

PROGRAMMI TEGEVUSED

Programmi tegevused on suunatud kodakondsuspoliitika, välismaalaste Eestisse elama asumise ja Eestis ajutise viibimise poliitika, varjupaigapoliitika, migratsioonijärelevalve ja tagasisaatmispoliitika kujundamisele ja elluviimisele. Samuti käsitletakse programmis rahvastikuhalduse seisukohalt põhitähtsusega identiteedihaldus- ning isikut tõendavate dokumentide poliitika kujundamist ja elluviimist.

Programmi tegevus
1:
Rände- ja
kodakondsus-
poliitika kujundamine
ning elluviimine

Programmi tegevus
2:
Migratsiooni-
järelevalve

Programmi tegevus
3:
Isikute tõsikindel
tuvastamine ja
dokumentide välja
andmine

Programmi tegevus 1. Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine

Eesmärk

Rändepoliitika arvestab Eesti arenguvajadustega ning Eesti kodakondsus on väärtustatud. Rände- ja kodakondsuspoliitika on suunatud rahvuse ja riigi kestlikkusele, avaliku korra ning riigi julgeoleku tagamisele. Toetutakse kaasaegsetele ja innovaatilistele lahendustele, mis tagavad kliendikesksed teenused ning tõhusa eel- ja järelkontrolli.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Eesti kodakondsuse taotlemiseks mõeldud keeleõppelepingu sõlminud isikute arv	Suurem parem	136 in.	505 in.	70 in.	250 in.	250 in.	300 in.	300 in.	300 in.	Integratsiooni Sihtasutus
Eesti kodakondsuse taotlemiseks mõeldud keeleõppelepingu täitnud isikute arv	Suurem parem	82 in.	83 in.	81 in.	250 in.	250 in.	300 in.	300 in.	300 in.	Integratsiooni Sihtasutus
Eesti kodakondsuse saanud isikute arv	Suurem parem	787 in.	1074 in.	736 in.	840 in.	840 in.	840 in.	840 in.	840 in.	Politsei- ja Piirivalveamet
E-teenuste arv rände- ja kodakondsuse menetlustest	Suurem parem	-	-	4 teenust	4 teenust	4 teenust	9 teenust	9 teenust	9 teenust	Politsei- ja Piirivalveamet
Olemasolevate e-teenuste kasutatavus	Suurem parem	-	-	90%	90%	90%	60%	70%	75%	Politsei- ja Piirivalveamet

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu järgmiste Siseministeeriumi ning Politsei- ja Piirivalveameti teenuste kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Rändepoliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Koostöös partneritega on kujundatud ja rakendatud teadmispõhised, tasakaalustatud ja paindlikud sisserändepoliitika meetmed, mis vastavad Eesti arenguvajadustele ning aitavad ära hoida seadusliku viibimise võimaluste väärkasutust, tagada avalikku korda ja julgeolekut. Sisserändepoliitika väljatöötamine ning elluviimise koordineerimine.	Rändepoliitika väljatöötamine ning elluviimise koordineerimine. (sisserändepoliitika, illegaalse immigratsiooni ennetamise ja tõkestamise poliitika, tagasisaatmispoliitika, välismaalaste Eestis töötamise poliitika, Eestis ajutise viibimise poliitika).
Kodakondsuspoliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Eesti kodakondsus on väärtustatud. Kodakondsuspoliitika on suunatud rahvusriigi kestlikkusele ning avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamisele.	Kodakondsuspoliitika väljatöötamine ning elluviimise koordineerimine.
Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (2014-2020) vastutava asutuse ülesannete (2021-2027) täitmine (AMIF) (vastutaja Siseministeerium)	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vastutava asutuse ülesanne on Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist (AMIF) rahastatavate riiklike programmide koostamine, toetusmeetmete haldamise korraldamine ning järelevalve teostamine välisvahendite kasutamise ja nende tulemuste saavutamise üle.	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vastutava asutuse (VA) ning korraldusasutuse ülesanne Eestile fondist eraldatud toetuste planeerimine, rahastatavate toetusmeetmete väljatöötamise ja rakendamise korraldamine ning seire ja järelevalve teostamine välistoetuse kasutamise ja tulemuste saavutamise üle, samuti Eesti seisukohtade ettevalmistamine ja esindamine välistoetuste andmist reguleeriva poliitika kujundamisel ja õigusaktide eelnõude üle peetavatel läbirääkimistel.
Õigusliku staatuse määramise teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Õiguslik staatus antakse ainult neile välismaalastele, kes tulevad Eestisse õiguspäraste kavatsustega. Välismaalase jaoks on staatuse taotlemine lihtne ja mugav.	Teenusega tagatakse Eestis elamiseks ja töötamiseks loa väljastamine selleks õigustatud isikule, tuvastatakse lubade väärkasutajad ja ning viiakse õigeaegselt läbi vajalikud menetlustoimingud loa kehtetuks tunnistamiseks.
Viisateenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Õiguslik staatus antakse ainult neile välismaalastele, kes tulevad Eestisse õiguspäraste kavatsustega. Välismaalase jaoks on staatuse taotlemine lihtne ja mugav.	Teenusega tagatakse piiril ja siseriigis lühi- ja pikaajaliste viisade väljastamine õigustatud isikutele, viisade kooskõlastusprotsess, viisa väljastamise otsustamine, väärkasutatud viisade kehtetuks tunnistamine/tühistamine ja viibimisaja ennetähtaegne lõpetamine ning vaidemenetluse protsess.
Rahvusvahelise kaitse määramise teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Õiguslik staatus antakse ainult neile välismaalastele, kes tulevad Eestisse õiguspäraste kavatsustega. Välismaalase jaoks on staatuse taotlemine lihtne ja mugav.	Teenusega tagatakse õigustatud isikutele rahvusvaheline kaitse ning Euroopa Liidu ümberpaigutamise ja ümberasustamise protsessid raames paigutatakse ümber õigustatud isikud.

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Eesti arenguvajadustest lähtuva tasakaalustatud sisserändepoliitika kujundamine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
1.1. Koostatud on õigusaktide eelnõud seadusliku rände soodustamiseks ning riskide ennetamiseks ja maandamiseks, rändemenetluste tõhustamiseks ning taotluste esitamise ja menetlemise lihtsustamiseks.	SIM	PPA, SMIT, MKM, SOM, HTM, RAM, KUM, VÄM, KAPO, Startup Estonia, WIE, sotsiaalpartnerid	2025–2029
1.2. Infosüsteemide arendamise kaudu on tõhustatud rändemenetlusi. ¹⁷	PPA, SMIT	SIM, VÄM, KAPO, MKM, SOM, MTA, Tööinspeksioon	2025–2029
1.3. Rakendatud on riskiprofiilipõhine seadusliku rände menetlus.	PPA	SIM, KAPO, SMIT	2025–2029
1.4. Tasakaalustatud rändepoliitika kujundamiseks on tõhustatud koostööd kolmandate riikidega.	SIM	VÄM, MKM, HTM, KUM, SOM, PPA, KAPO	2025–2029

Eestist kui sihtriigist ja Eesti sisserändepoliitikast teadlikkuse suurendamine ¹⁸	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
1.5. Rände protsessi kõiki etappe hõlmav kutsujate ja välismaalaste nõustamissüsteem on rakendatud.	PPA	SIM	2025–2029

Rahvusvahelise kaitse menetlemine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
1.6. Rahvusvahelise kaitse menetlus on igal ajahetkel õiguspärane, tõhus ja kvaliteetne. Igas menetluse etapis on tagatud menetluslikud tagatised ja põhiõigused, sh vastuvõtu erivajaduste ja menetluse eritagatistega arvestamine.	PPA, SMIT	SIM, SOM SKA, ÕK, SMIT	2023–2029
1.6.1. Rahvusvahelise kaitse valdkonna infosüsteemid on järjepidevalt arendatud ja rakendatud.			
1.6.2. Tagatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate hulgale ning keeleoskusele vastav tõlkesuutlikkus PPA menetlusteks, sh värvatakse ja koolitatakse tõlke ning võetakse kasutusele uusi IKT-lahendusi sh integreeritud masintõlke kasutamiseks.			
1.6.3. Loodud ja rakendatud on rände protsessi kõiki etappe hõlmav professionaalne rändemenetluste nõustamissüsteem.			
1.7. Eestis on rakendatud Euroopa Liidu ülese varjupaigasüsteemi reformiga kaasnevad muudatused.	SIM, PPA, SMIT	SOM, SOM SKA, KUM, HTM, JDM, ÕK, SKA, RIK, EU-LISA	2024–2029
1.7.1. Vastu on võetud uus rahvusvahelise kaitse andmise seadus ja vastavad rakendusaktid.			

¹⁷ Sh rändemenetluse infosüsteem (RIS), riiklik viisaregister, Euroopa Liidu viisainfosüsteem (VIS), Euroopa Liidu ühte viisataotlusplatvorm.

¹⁸ Regulaarne, selge, faktiläpne ja ühtne rände- ning lõimumisala avalik kommunikatsioon on planeeritud „Sidusa Eesti arengukava 2030“ programmides.

<p>1.7.2. Menetlusprotsessidega seotud muudatused on analüüsitud ja rakendatud, sh ümberstruktureeritud olemasolevad ja loodud vajalikud uued üksused (mh Dublini üksus) ning automaatsed tööprotsessid. Loodud ja täiendatud on siseriiklikud menetluskorrad vastavalt EUAA juhiste.</p> <p>1.7.3. Varjupaiga valdkonna ametnikud on koolitatud ja pädevad, sh loodud on riiklik koolitusvõimekus reformi rakendamiseks, püsiv ja jätkusuutlik pädevuste põhine koolitussüsteem ning koolituskava, mille alusel on reformi rakendamisega seotud inimesed tähtaegselt koolitatud.</p> <p>1.7.4. Loodud on varjupaiga piirimenetlus ja piirimenetluse suutlikusele vastav võimekus.</p> <p>1.7.5. Rakendatud on Eurodac süsteemiga seotud IT-arendused: EURODAC liides, RAKS, ILLEGAAL, e-toimiku liidestamine, taustakontrollimoodul.</p> <p>1.7.6. Tõhustatud on teabevahetust, selleks parendatakse ja arendatakse IKT lahendusi, tagatakse nende jätkusuutlik haldamine (sh rahvusvahelise kaitse andmise riiklik register RAKS ja Euroopa Liidu sõrmejälgede võrdlemise süsteemi EURODAC Eesti liides jt) ning kasutajatugi.</p> <p>1.7.7. Loodud on rahvusvahelise kaitse taotlejate taustakontrolli võimekus.</p>			
<p>1.8. Tagatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate hulgale ning keeleoskusele vastav tõlkesuutlikkus PPA menetlusteks, sh värvatakse ja koolitatakse tõlke ning võetakse kasutusele uusi IKT-lahendusi sh integreeritud masintõlke kasutamiseks.</p>	PPA	SMIT, SIM	2023-2029
<p>1.9. Loodud ja rakendatud on rändeotsuse koostamise kõiki etappe hõlmav professionaalne rändemenetluste nõustamissüsteem.</p>	PPA		2023–2029
<p>1.10. Tagatud on valmisolek toimetulekuks rändesurve ja -kriisiga.</p> <p>1.10.1. Tagatud on valmisolek menetluste Eestis ümberpaigutamiseks ja valmisolek alternatiivse abi pakkumiseks välisriikides.</p> <p>1.10.2. Tagatud on võimekus võtta vastu ja kasutada Eestis UNHCR-i, EUAA, teiste rahvusvaheliste ja EL institutsioonide ning liikmesriikide abi.</p> <p>1.10.3. Tagatud on valmisolek osalemiseks ümberasustamise ja humanitaarse vastuvõtu raamistikus.</p> <p>1.10.4. Kriisiplaan on viidud EUAA templiidi nõudmistega vastavaks.</p> <p>1.10.5. Tagatud on majutuskohad, sh kinnipidamiskohad suurenenud rändesurve- ja kriisiga.</p>	PPA, SOM SKA	SIM, KAPO, VÄM, HTM, KUM, RK, SOM	2024-2029

Rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate vastuvõtusüsteemi arendamine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
1.11. Vastuvõtutingimused on igal ajahetkel tagatud kvaliteetselt ja põhiõigusi ning vastuvõtu erivajadusi arvestavalt 1.11.1. IT-arendused: STAR-is majutuskeskuse juhtumikorralduse moodul on arendatud 1.11.2. Vastuvõtu spetsialistid on koolitatud ja pädevad, loodud on koolituskavas ja e-õppe moodulid. 1.11.3. Sotsiaalvaldkonna tõkelahendused on tõhustatud. 1.11.4. Rahvusvahelise kaitse saanuid on toetatud vajaduspõhise tugiisikuteenusega. 1.11.5. Majutuskeskuse taristu ja ligipääsetavus on parendatud.	SOM SKA, TEHIK	SIM, PPA, SOM, ÕK, TEHIK	2024-2029

Eesti kodakondsuse saamise valmiduse toetamine ja kodanikustaatus väärtustamine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
1.12. Toetatud on välismaalaste valmidust taotleda Eesti Vabariigi kodakondsust.,	SIM	SKA, PPA, KUM, HTM, INSA	2026–2029
1.13. Eesti kodakondsuse andmise põhimõtted toetavad Eesti julgeoleku tagamist ja Eesti riigi säilimist	SIM		2026–2029

Programmi tegevus 2. Migratsioonijärelevalve

Eesmärk

Migratsioonijärelevalve tagab tõhusa järelevalve välismaalaste Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise üle. Tõhus tagasisaatmispoliitika panustab avaliku korra või riigi julgeoleku tagamisse, võttes kasutusele erinevad meetmed, et ebaseaduslikult riigis viibivad välismaalased kiiresti ja inimväärikalt oma päritoluriiki tagasi saata.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Keskmine Eestis ebaseaduslikult viibimise aeg enne välismaalase tabamist (päevades)	Väiksem parem	62 p	94 p	49 p	75 p	75 p	75 p	75 p	75 p	Politsei- ja Piirivalveamet
Kontrollitud ettevõtetes tuvastatud ebaseaduslike töötavate välismaalaste osakaal	Suurem parem	11 %	9 %	5 %	6 %	5 %	5 %	5 %	5 %	Politsei- ja Piirivalveamet
Lahkumisettekirjutuste arv	Suurem parem	1189 tk.	1042 tk.	776 tk.	1200 tk.	1200 tk.	1200 tk.	1200 tk.	1200 tk.	Politsei- ja Piirivalveamet
Vabatahtlikult tagasi pöörduvate välismaalaste osakaal lahkumisettekirjutuste arvust	Suurem parem	92 %	87 %	82 %	70 %	70 %	70 %	70 %	70 %	Politsei- ja Piirivalveamet

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu järgmise Politsei- ja Piirivalveameti teenuse kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Migratsioonijärelevalve teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Eestis ei ole viibimisaluset välismaalasi	Teenusega tagatakse Eestis ebaseadusliku viibimise ja töötamise tuvastamiseks kontrollide läbiviimine, rikkumiste menetlemine, karistuste kohaldamine. Isikute kinnipidamiseks kohtule taotluste esitamine ja kohtus esindamine ning isikute väljasaatmise ettevalmistamine ja väljasaatmine.

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Tõhusa migratsiooni järelevalve ja tagasisaatmispoliitika elluviimine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
2.1 Ebaseadusliku rände ennetamiseks, avastamiseks ja menetlemiseks on arendatud infosüsteeme ¹⁹ ning tagatud koostalitlusvõime siseriiklike ja rahvusvaheliste infosüsteemidega.	PPA, SMIT	SIM, SOM, RAM, MKM, JUM, PPA, MTA, TI, SMIT, KAPO	2025–2026
2.2 Ebaseadusliku läbirände avastamiseks ja tõkestamiseks on Schengeni kompensatsioonimeetmete raames ellu viidud tegevusi välismaalaste Eestis viibimise seaduslikkuse kontrolli tõhustamiseks	PPA	SIM	2025-2026

Põhiõigusi järgiva tagasisaatmispoliitika elluviimine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
2.3 Tagasisaatmis- ja tagasivõtmemenetluste digitaliseerimisega, siseriiklike ja EL infosüsteemide vahelise koostalitlusvõime suurendamisega ning uute tehniliste lahenduste kasutuselevõtmisega on välismaalaste isikute tuvastamine ja tagasisaatmine kiirem.	PPA, SMIT	SIM	2026-2029
2.3.1 Illegaalide andmekogu (ILLEGAAL2) andmekogu vastab RECAMAS mudelile ja on liidestatud Frontexi infosüsteemiga IRMA20 2.0	PPA, SMIT	SIM, Frontex	2027
2.3.2 Sisseõidukeeldude riikliku register on viidud uuele platvormile.	PPA, SMIT	SIM	2027
2.3.3 Tagasisaatmismenetluses on loodud võimalused dokumendi kättesaamist kinnitada elektroonilise märkega.	PPA, SMIT	SIM	2025
2.3.4 Kaardistatud on vajadus ja loodud võimekus edastada tagasisaatmisalaste analüüside koostamiseks usaldusväärseid ja ajakohastatud andmeid.	PPA, SMIT	SIM	2026
2.3.5 Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud isikute andmekogu (ILLEGAAL2) ja Sisseõidukeeldude riikliku register on liidestatud EES ja ETIAS süsteemidega.	PPA, SMIT	SIM	2025
2.3.6 Loodud on arendused rände- ja varjupaigapaketi rakendamiseks (nt taustakontrolli mooduli loomine, E-toimiku liidestus, Eurodac liidestus) Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud isikute andmekogus (ILLEGAAL2).	PPA, SMIT	SIM	2029
2.4 Rakendatud on tõhusad tegevusprotsessid selgelt põhjendamata ja pelgalt tagasisaatmise vältimiseks esitatud, sh korduvate rahvusvahelise kaitse taotluste ja tagasisaatmiste menetlemiseks.	PPA	SIM	2026

¹⁹ Migratsiooniinfosüsteem (MIGIS), Turismiinfosüsteem (TURS).

²⁰ Integrated Return Management Application – tagasisaatmise haldamise integreeritud rakendus.

2.5	Rakendatud on tegevus- ja suunamisprotsessid piiri-, rände-, süüteo- ja tagasisaatmismenetluste paremaks sidustamiseks, tagades tagasisaatmis-otsuse tegemise kohe pärast välismaalase riigis viibimise õiguse lõppemist ning haavatavate isikute kaitse.	PPA	SIM	2026
2.6	Loodud on rändeprotsessi kõiki etappe hõlmav professionaalne nõustamissüsteem, millega suurendatakse välismaalaste teadlikkust ebaseadusliku viibimise tagajärgedest ja meetmetest tagasipöördumise toetamiseks.	PPA, IOM	SIM	2026
2.7	Parandatud on infovahetust ja riigisisest koostööd tagasisaatmise ja taasintegreerumise teenuste (nt JRS ²¹ , VARRE programm ²²) vajaduspõhiseks osutamiseks viisil, millega hoitakse ära toetuste dubleerimine ja väärkasutamine.	PPA, IOM	Frontex, SIM	2026
2.8	Parandatud on infovahetust ja koostööd väljasaatmise vaatlemisteks ja avastatud probleemkohtade lahendamiseks.	PPA, EPR	SIM, Frontex	2026
2.9	Loodud on koostöövormid kolmandate riikide pädevate asutustega, sh välisesindustega isiku ja tema kodakondsuse tuvastamiseks, välismaalasele reisidokumendi hankimiseks, tagasivõtmiseks vms.	PPA, SIM	VÄM	2027
2.10	Kolmandate riikidega koostöös on suurendatud RCMS ²³ kasutamist tagasivõtutaotluste ja -palvete kiiremaks menetlemiseks.	PPA	KOM	2027
2.11	Parandatud on valmisolekut ja kokku on lepitud protsessid, et tulla toime olukordadega, kus ootamatult suureneb rändesurve.	PPA, SIM	PÄA, kohtud, KOV	2027

²¹ Joint Reintegration Services – Frontexi pakutavad ühised taasintegreerimistoetused

²² Vabatahtliku lahkumise ja reintegratsiooni programm

²³ Readmission Case Management Systems – tagasisaatmise juhtumite haldamise süsteem

Programmi tegevus 3. Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljandmine

Eesmärk

Identiteedi haldus on tõsikindel, jätkusuutlik ja kasutajasõbralik ning arvestab avaliku korra ja riigi julgeoleku vajadusi.

Mõõdikud

Programmi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Andmeallikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Rahulolu Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi taotlemise e-teenusega	Suurem parem	94 %	90 %	93 %	85 %	90 %	95 %	95 %	95%	Politsei- ja Piirivalveamet, rahuloluküsitlus iseteeninduskeskkonnas
E-taotluskeskkonnas Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi taotluse esitanute osakaal ²⁴	Suurem parem	60 %	61 %	63 %	70 %	70 %	70 %	70 %	70%	Politsei- ja Piirivalveamet
Eestis välise teenusepakkuja vahendusel isikut tõendavate dokumendi kätte saanute osakaal	Suurem parem	-	-	-	40 %	45 %	50 %	55 %	60%	Politsei- ja Piirivalveamet

²⁴ Mõõdikus kasutame algväärtusena Eesti kodaniku passi ja isikutunnistust.

Teenus

Programmi tegevust viiakse ellu järgmiste Siseministeeriumi ning Politsei- ja Piirivalveameti teenuste kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Identiteedihalduspoliitika ²⁵ kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Identiteedihalduspoliitika aluspõhimõtete ja asjassepuutuvate avaliku ja erasektori osapoolte vahelise tõhusa ja tulemusliku koostöö tagamine. Identiteedihalduspoliitika väljatöötamine ning elluviimise koordineerimine.	Identiteedihalduspoliitika (füüsiliste ja digitaalsete isikut tõendavate dokumentide poliitika, identiteedihalduspoliitika, e-residentsus) väljatöötamine ning elluviimise koordineerimine.
Isikut tõendavate dokumentide väljaandmise teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Inimese jaoks on identiteedikandja/autentimis-vahendi taotlemine ja kättesaamine mugav	Teenusega tagatakse isikut tõendavate dokumentide taotluste vastuvõtmine ning dokumentide väljaandmine seaduses ettenähtud tingimustel ja ajal ning dokumentide järelteenindus ja kehtetuks tunnistamine.
Isikutuvastuse teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Teenusega tagatakse isiku tõsikindel tuvastus ning isiku tuvastamiseks vajalike andmete tõeväärtusega säilitamine, isiku esmase identiteedi loomine, isikusamasuse kontrollimine, isiku tuvastamise päringutele vastamine ning biomeetriliste andmete töötlemine.	Teenusega tagatakse isiku tõsikindel tuvastus ning isiku tuvastamiseks vajalike andmete tõeväärtusega säilitamine, isiku esmase identiteedi loomine, isikusamasuse kontrollimine, isiku tuvastamise päringutele vastamine ning biomeetriliste andmete töötlemine.

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Identiteedihaldusvaldkonna arendamine ning turvalise ja tõsikindla isikutuvastuse tagamine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
3.1 Loodud on välisriigi ja Eesti digitaalse identiteetide ühildatavuse võimalused eIDAS Node ja EUDI Wallet (digikukru kontekstis).	JDM	SIM, , RAM, RIA, RIK	2026
3.2 Tagatud on isikut tõendavate dokumentide väljaandmise lepingud ja nende rakendamine.	PPA	SIM, SMIT, VÄM, RIA	2030
3.3 E-residentidele on tagatud turvalise e-ID vahendi väljaandmine toetudes innovaatilistele lahendustele ning tõhusale eel- ja järelkontrollile.	PPA, VÄM	SIM, MKM EIS	2028
3.4 Isikut tõendavate dokumentide väljaandmisel on tagatud kliendisõbralikkus ning nüüdisaegsed, turvalised ja automatiseeritud tehnoloogilised iseteeninduslahendused.	PPA	SIM, SMIT,	2028
3.5 Tagatakse jätkusuutlik riigiülene biomeetriliste andmete töötlemise ja säilitamise võimekus.	PPA	SMIT	2028

²⁵ Identiteedihalduspoliitikana käsitatakse isikutuvastamise ja isikusamasuse kontrollimise lähtekohti nii füüsilises kui ka elektroonilises keskkonnas. Digitaalne identiteet on õiguslik abstraktsioon, mis võrdsustab digitaalse isikutuvastamise ja antud digitaalallkirja vahetu füüsilise isikutuvastamise ja omakäelise allkirjaga. Digitaalne identiteet on Eesti õiguskorras isik ise. Õiguslikult on digitaalne identiteet sama isiku füüsilise identiteediga. Isikut tõendava digitaalse dokumendi kasutamine asendab enamasti õiguslikult isiku füüsilist kohalolu nii isikutuvastamiseks kui ka toimingute sooritamiseks, kuigi tegelikult teeb isik neid toiminguid üksnes digitaalselt.

5. Programmi juhtimiskorraldus

Ülevaade programmi koostamise, elluviimise ja aruandluse korraldusest

Programm ajakohastatakse kord aastas riigieelarve koostamise käigus, et tagada kooskõla riigi eelarvestrateegia ja riigi rahaliste võimalustega. Programmi kooskõlastab Siseministeerium, planeerides programmi kaudu oma teenuste raha ning selle kinnitab siseminister pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist. Programm tehakse kättesaadavaks ja vajaduse korral esitatakse teadmiseks või arvamuse avaldamiseks teistele programmi eesmärkidesse panustavatele pooltele.

Programm annab suuna välisvahendite planeerimisele ja kasutamisele.

Programmi elluviimist juhib ja järelevalvet selle elluviimise üle teeb Siseministeeriumi sisejulgeoleku asekanstler.

Programmi elluviimist koordineerib ja selle täitmise üle teeb järelevalvet Siseministeerium. Programmi seire toimub kord aastas tulemusaruande koostamise käigus. Siseministeerium koostab tulemusaruande tervikdokumendi. Arengukava täitmise aruandluse, sh programmi aruandluse ja lõpparuande koostamisel lähtutakse seda reguleerivatest Vabariigi Valitsuse määrustest.

Siseturvalisuse arengukava juhtkomisjon annab valdkonna arengukavaga seotud tulemusaruande põhjal soovitusi valdkonna arengukava eesmärkide elluviimisega seotud ja neile kaasa aitavate programmide algatamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.

Vajaduse korral moodustatakse Siseministeeriumi poolt täiendavaid tööühmi ja korraldatakse arutelusid programmi elluviimisega seotud poolte ja huvirühmadega.

Programm avalikustatakse Siseministeeriumi kodulehel.

Ülevaade valitsemisaladest ja huvirühmadest, kes on programmi koostamisse ja rakendamisse kaasatud

Et luua siseturvalisuse valdkonnast terviklik arusaamine ja tõhustada koostööd, kajastatakse programmis olulisimate arendus- ja tegevuseesmärkide juures nii nende asutuste vastutus, kes planeerivad nende pakutavate teenuste raha selles programmis, ent informatsiooniks ka nende asutuste vastutus, kes oma teenuste raha siin programmis ei planeeri, kuid kelle panuseta jääks programmis nimetatud eesmärk saavutamata. (Muul juhul eesmärkide saavutamisele positiivse mõjuga asutuste tegevusi dokumendis ei dubleerita). Laiemate arendus- ja tegevuseesmärkide väljatoomine, mida ministeeriumid oma haldusalas ellu viivad, võimaldab luua valdkonnast terviklikumat arusaamist ja tõhustab koostööd.

Programmi uuendamiseks kasutatakse olemasolevaid kaasamise formaate ning tehakse koostööd teiste valitsemisalade asutustega ja teiste partneritega, aidates kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, mis on välja toodud programmi üldinfo osas. Programmi tegevuste rakendamisse kaasatakse valitsemisalade asutusi ja teisi partnereid arendus- ja tegevuseesmärkide elluviimise kaudu. Programmi on lisatud viited teiste valitsemisalade arengudokumentidele.

Ülevaade programmi seostest teiste arengudokumentidega²⁶

SISETURVALISUSE ARENGUKAVA 2020–2030 JA PROGRAMM EESTI ARENGUT TOETAV KODAKONDSUS-, RÄNDE- JA IDENTITEEDIHOLDUSPOLIITIKA

Eesti 2035 üldised suunad, eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks täpsustab seatud sihte, valdkondade panust turvalisuse loomisel	Eesti säästva arengu riiklik strateegia „Säästev Eesti 21” üldised suunad säästvaks arenguks, heaolu kasv, ühiskonna sidusus aitab kaasa jätkusuutliku arengu eeldustele sh ühiskonna sidususele	Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030 suunad kuritegevuse-vastase võitluse osas arvestab läbivalt põhialustega	Heaolu arengukava 2023–2030 sotsiaalne turvalisus, rändepoliitika eesmärkidele tugi elukvaliteedi parandamine, kogukondade elavdamine, turvatunne
Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 toetab inimeste heaolu ja turvalisust üldoskuste arendamise, ühise kultuuri- ja väärtusruumi kaudu; turvaline õppekeskkond täpsemad tegevussuunad ennetuse ja ohutu käitumise edendamiseks	Sidusa Eesti arengukava 2021–2030 ühiskonna sidusus, jagatud riigiidentiteet, kohanemise toetamine, kodanike algatav hoiak, kodaniku-ühiskonna võimestamine üldised suunad, eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks	Noortevaldkonna arengukava 2021–2035 noorte aktiivsus, üksijäämise ja eemaldumise ennetus sh toetav turvavõrgustik täpsemad suunad ennetustööle, et aidata kaasa sotsiaalsetele oskustele ja riskikäitumise vähendamisele	Kultuuri arengukava 2021–2030 mitmekesisust väärtustav ja turvatunnet toetav kultuuriruum; kaasamise ja osalemise toetamine inimeste osalemise ja kogukondliku koostegutsemise soodustamine
Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035 turvaline transpordi taristu, riskeeriva käitumise vähendamine, Schengeni piiriturvalisuse nõuetega arvestamine rahvusvahelise kauba- ja reisijateveo osas üldised suunad ja eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks	Eesti digiühiskond 2030 sihid küberjulgeoleku- ja turvalisuse osas, ennetus ja teavitust küberkuritegevuse vastane võitlus, üldised eeldused inimeste ennetavaks hoiakuks, E-residentsuse ja digitaalse identiteedi riskide maandamine, piiriüleste e-teenuste ja digitaalsete dokumentide edendamine	Välispoliitika arengukava 2030 julgeolekut toetava rahvusvahelise keskkonna kujundamine, rahvusvaheliste suhete edendamine, reisimise riskikommunikatsioon, rahvastiku-halduse toetamine Eesti maine kujundamise kaudu arvestab tegevussuundadega, mõjutab eri poliitikate kujundamisega Eesti rahvusvahelist mainet	

²⁶ - tähistab teise arengudokumendi mõju siseturvalisuse valdkonnale. arengudokumendi sihtidele.

 - tähistab siseturvalisuse mõju teise arengudokumendi sihtidele.

LISA 1

Programmi teenuste rahastamiskava

Programm: „Eesti arengut toetav kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduspoliitika 2026–2029“

Programmi teenuste rahastamiskava	Eelarve			
	2026	2027	2028	2029
Programmi kulud	31 540 001	32 958 412	31 063 566	30 734 279
<u>Programmi tegevus</u>				
Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine	9 004 559	8 486 980	7 233 535	6 922 445
Kodakondsuspoliitika kujundamine	653 238	638 851	638 661	638 635
Rahvusvahelise kaitse määratlemise teenus	1 593 300	1 639 743	870 084	865 070
Rändepoliitika kujundamine	783 261	764 194	762 720	762 798
Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (2014-2020) vastutava asutuse ülesannete (2021-2027) täitmine (AMIF)	2 447 848	2 022 880	1 964 770	1 663 180
Viisateenus	518 486	525 568	476 392	471 390
Õigusliku staatuse määratlemise teenus	3 008 427	2 895 744	2 520 908	2 521 372
<u>Programmi tegevus</u>				
Migratsioonijärelevalve	6 584 535	6 481 427	5 651 089	5 346 392
Migratsioonijärelevalve teenus	6 584 535	6 481 427	5 651 089	5 346 392
<u>Programmi tegevus</u>				
Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine	15 950 908	17 990 005	18 178 942	18 465 441
Identiteedihalduspoliitika kujundamine	233 911	228 424	227 988	227 915
Isikut tõendavate dokumentide väljaandmise teenus	15 245 813	17 286 537	17 478 234	17 770 127
Isikutuvastuse teenus	471 184	475 044	472 720	467 399

Lisainformatsioon

www.siseministeerium.ee/stak2030

